

Eesti Keemiaõpetajate Liidu seisukoht uue riikliku õppekava kohta

Õppekavade muutmine on paratamatu ja seaduspärane protsess, mille tingivad muutused ühiskonna arengu kõikides sfäärides. See aga eeldab, et õppekava arendustegevuses leitakse/töötatakse välja uued paradigmaatilised lähtekohad, millele ehitatakse üles uus õppekava. Vähemalt keemia ainekava uuendamisel on seda tehtud ainult sõnades, mitte sisus. Kui tänapäeva loodusteaduste, sealhulgas keemia, arengut iseloomustab mikro- ja nanosüsteemide uurimine ning tehnoloogia, siis ainus, mis keemia ainekavades sisuliselt väheneb on aine ehituse käsitlemine. Mujal on olemasolev materjal lihtsalt surutud nelja kursuse asemel kolme raamidesse. Tabavalt iseloomustavad tekkinud olukorda meie keemiaõpetajad, märkides, et õpilaste ülekoormus väheneb vaid sellega, et pääsevad ühest keemia tunnist.

Kaasaegse paradigma puudumine ning olemasoleva materjali surumine uutesse raamidesse on muutnud gümnaasiumi aga ka põhikooli keemiakursused süsteemituteks, ilma sisemise ainelooikata loenditeks, kus domineerivad ilma sisuta üldsõnalised väited (näiteks „Teemakohane eksperimentaalne uurimuslik töö. Komplekssete probleemide uurimine“ jne.). Igasugune kooskõla puudub kursuse ja teemade pealkirjade, aineloendite ja õpitulemuste vahel. Järjekordselt jäetakse õpetajate vastutusele see, kuidas saavutada kaunid õpitulemused (kognitiivne areng, huvi õpitava vastu, väärtushinnangud jne.). Keemiaõpetajad ei nõustu ka orgaanilise keemia kursuse käsitlemisega enne üldise ja anorgaanilise osa õpetamist. Lõimumine bioloogiaga kuulub juba õppekava üldosa koostajate kompetentsi.

Keemia valikkursuste sisu ei ole keemiaõpetajate arvates enamikule õpilastest atraktiivne. Pealegi on mõlema üldise ja anorgaanilise keemia valdkonda kuuluva valikkursuse selgitav tekst täiesti ühesugune ja dubleerib kogu üldhariduskooli keemia kui õppeaine selgitavat teksti.

Uue õppekava üldosas jääb täiesti arusaamatuks kujundava hindamise mõte, kui sisukas hindamine (hinne viiepallilises skaalas + kommentaar) toimub vaid kaks korda õppeaastas. Kujundava hindamise põhifunktsiooniks on ikkagi vahetu õppimisprotsessi juhtimine, mis vajab operatiivset tagasisidet iga omandatava tegevuse kohta. Pealegi on kontrolli ja hindamise sagedus eriti oluline just õppeprotsessi esimestel astmetel, see on põhikoolis.

Riigieksamite korralduse osas nõustub EKL suuresti Eesti Õpilasesinduste Liidu seisukohtadega, et praegune gümnaasiumi õppetöö on pelgalt riigieksami keskne. Samuti tuleb mõistlikuks pidada meie õpilaste ettepanekut loodusainete küsimuste lülitamist koos matemaatikaga ühtseks riigieksamiks. Juba praegu on matemaatika riigieksami küsimuste hulgas olnud arvutusülesandeid, mis oma sisult kuuluvad kas füüsika ja/või keemia valdkonda. Kvantitatiivsete seoste ja seaduspärasuste osatähtsus on juba orgaaniliselt kõigis loodusainetes äärmiselt oluline. Olukorda aga ei muuda õpilaste ettepanek, kus gümnaasiumi lõpu- või küpsuseksamite küsimused tulevad väljaspoolt kooli. Siis õpitakse ikkagi ainult oletatavatele eksamiküsimustele vastuste otsimist.

Eesti Keemiaõpetajate Liit leiab, et praegusel kujul keemia ainekava rakendatav ei ole. Parandada tuleb loogikavead, muuta kursuste sidusust, korrastada ja täpsustada aineloend ning õpitulemused, tuua välja tähtsamad õppeainete lõimumise kohad ning näidata ära, milliseid uurimusliku tegevuse oskusi vajab tänapäeval üldhariduskooli lõpetaja. Palju annab sealjuures teha tõeliselt kaasaegse ja sisuka aineraamatu koostamise ning professionaalse õpetajate koolituse ja täiendõppega.

Eesti Keemiaõpetajate Liit on endiselt valmis keemiahariduse kaasajastamist igati toetama ja leiab, et nii õpetajate täiendõppe plaanide koostamisel kui ka koolitajatena tuleks kaasata meie kogenumaid tegevõpetajaid.

EKL juhatuse nimel

Prof. Arne Tõldsepp
EKL president

15.01.2010